

ŠALČININKŲ R. BALTOSIOS VOKĖS „ŠILO“ GIMNAZIJA

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIO S NUOSTATOS

1. Šalčininkų r. Baltosios Vokės „Šilo“ gimnazijos (toliau – Gimnazijos) Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais. Aprašas reglamentuoja 5–8 ir IG – IVG klasių mokinių socialinę-pilietinę veiklą.

2. Socialinė-pilietinė veikla yra neatskiriama pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalis, siejama su mokyklos tikslais, tradicijomis. Ji taip pat prisideda prie bendrosiose programose numatytų mokinių kompetencijų ugdymo ir padeda jiems praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus, demonstruoti vertybines nuostatas bei sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviai dalyvauti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomenės ir visuomenės gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

4. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

4.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

4.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

4.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems, Gimnazijos ir kitoms bendruomenėms, kurioms mokiniai priklauso.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

5. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

5.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali ištraukti iš savo bendruomenės ir/ar įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, ekologijos, socialinės gerovės, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

5.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo

pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas.

Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairius renginius (koncertus, sporto varžybas, parodas), telkiant bendruomenes konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas, pagalba mokymosi sunkumų turintiems vaikams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, globos namuose, ligoninėse, dienos centruose; mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

5.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybinės organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims, ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

5.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt. Siekiant ugdyti bendruomeniškumą ir tapatumo su savo Gimnazijos bendruomene jausmą, ne mažiau kaip 5 valandas kiekvienas mokinys privalo dalyvauti Gimnazijos organizuojamose bendrose ekologinėse veiklose, pilietinėse iniciatyvose ir akcijose.

6. Siūlomos socialinės-pilietinės veiklos kryptys:

Kryptis	Veikla	Klasės	Valandų skaičius	Atsakingas
Bendruomeninė veikla	Labdaros akcijų inicijavimas ir dalyvavimas jose. Savanoriškas darbas nevyriausybines organizacijose. Savanoriška veikla globos namuose, ikimokyklinio ugdymo įstaigose, kitose mokyklose, ligoninėse, gyvūnų prieglaudose ir pan.	III G – IV G 8 - II G	Iki 70 per dvejus metus Iki 5 val. per mokslo metus	Klasių auklėtojai Dalykų mokytojai Socialinis pedagogas
Pagalbos gimnazijai veikla	Gimnazijos patalpų tvarkymas. Mokymo priemonių kūrimas pradinėms klasėms. Gimnazijos interjero atnaujinimas, bendrųjų erdvių apipavidalinimas, svetingos aplinkos kūrimas. Darbas gimnazijos bibliotekoje.	5 – 7 kl. 8 – II G kl. 5 - 7 kl.	Iki 5 val. Iki 5 val. Iki 5 val. Iki 2 val.	Klasių auklėtojai Dalykų mokytojai Bibliotekos darbuotojas Direktoriaus pavaduotojas

	Pagalba mokytojams tvarkant kabinetus, metodinę medžiagą, rengiant standus.	8 – II G III - IV G kl.	Iki 5 val. Iki 10 val. (per 2 metus).	
Ekologinė veikla	Gimnazijos aplinkos tvarkymas; pagalba tvarkant seniūnijos aplinką; Dalyvavimas ekologinėse akcijose, projektuose.	5 – 8, I G – IV G	Ne mažiau kaip 5 valandos	Klasių auklėtojai, biologijos, gamtos ir žmogaus, geografijos dalykų mokytojai, neformaliojo ugdymo būrelių vadovai
Pilietinė veikla	Dalyvavimas pilietinio ugdymo, prevenciniuose, socialiniuose, Karjeros ugdymo projektuose; Gerumo akcijos: Maisto banko, Raudonojo kryžiaus akcijos, Velykinis krepšelis); Pagalba organizuojant renginius Parodų rengimas. Dalyvavimas pilietinėse akcijose savaitgaliais arba švenčių dienomis; Veikla Mokinių savivaldoje Klasės valandėlių, laisvalaikio veiklų vedimas.	5 – IV G I G-II G III G – IV G 5-IV G 5-IV G 5-IV G 5-IV G	Iki 10 val. Iki 7 val. Iki 30 val.per mokslo metus Iki 2 val. Iki 2 val. Iki 2 val. Iki 5 val. Iki 2 val.	Karjeros specialistas Klasių auklėtojai Dalykų mokytojai Socialinis pedagogas Mokinių savivaldos kuratorius socialinis pedagogas, karjeros specialistas, specialusis pedagogas, dalykų mokytojai, klasių auklėtojai, neformaliojo ugdymo būrelių vadovai.
Socialinė (pedagoginės pagalbos) veikla	Individuali pagalba mokymosi sunkumų turintiems ar žemesnių klasių mokiniams (pagalba planuojama visiems mokslo metams); Pagalba pradinių klasių mokytojams	8-II G III-IV G	10 val. 10 val.	Klasių auklėtojai Dalykų mokytojai Socialinis pedagogas Būrelių vadovai.
Sportinė veikla	Pagalba organizuojant sportinius renginius, varžybas; Kita savanoriška veikla sporto renginių metu	8-IV G	Iki 5 val.	Fizinio ugdymo mokytojas
Kita veikla	Dalyvavimas koncertinėse programose; Pagalba mokykloje organizuojamuose renginiuose (budėjimas, svečių registravimas ir kt. darbai); Mokinių kūrybinės iniciatyvos	5-IV G 8-IV G 5-IV G	Iki 5 val. 1 val Iki 2 val.	Klasių auklėtojai Neformaliojo ugdymo būrelių vadovai Dalykų mokytojai Direktoriaus pavaduotojai.

*specialiųjų poreikių mokiniams socialinė-pilietinė veikla planuojama individualiai

IV SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

7. 5-8 ir I - II G klasių mokiniai turi atlikti socialinę-pilietinę veiklą 20 valandų per mokslo metus, III - IV G klasių mokiniai - 70 valandų per dvejus metus. Šis laikas nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla.

8. Socialinė-pilietinė veikla fiksuojama socialinės-pilietinės veiklos lapuose (1 priedas), jos atlikimas patvirtinamas atsakingo asmens parašu. Klasės auklėtojas socialinės-pilietinės veiklos valandas fiksuoja dienyne.

9. Socialinė-pilietinė veikla turi būti atlikta iki ugdymo proceso pabaigos.

10. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą Gimnazijoje atsakingi klasių auklėtojai .

11. Socialinės-pilietinės veiklos priežiūrą Progimnazijoje vykdo vadovo pavaduotojas ugdymui.

12. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti. Mokinys planuoja savo veiklas, jam padeda klasės vadovas.

13. Mokinys atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei. Pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys kartu su klasės vadovu įsivertina savo patirtį. Socialinės-pilietinės veiklos įrodymus fiksuoja kompetencijų aplanke.

14. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

14.1. pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

14.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;

14.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

14.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

14.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;

14.6. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su klasės vadovu ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas arba pateikti savo refleksiją ir įrodymus raštu;

14.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.

15. Klasės vadovo pareigos, koordinuojant mokinių socialinę-pilietinę veiklą:

15.1. mokslo metų pradžioje supažindinti mokinius su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą, organizuojamų konsultacijų dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo mokiniams atsiskaitymo tvarka;

15.2. paaiškinti mokiniams socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, mokyklos prioritetus ir pateikti gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;

15.3. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo; pateikti rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą;

15.4. individualiai ar grupėje konsultuoti mokinius dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo, nuolat domėtis, pagal galimybes stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis. Pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviešti mokinius pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą. Jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už mokyklos ribų, palaikyti ryšį su organizacijų atstovais, domėtis, kaip ten sekasi mokiniams;

15.5. įvertinti pokalbių trukmės poreikį, priklausomai nuo mokinių įsitraukimo, motyvacijos ir kitų mokymosi poreikių;

15.6. parinkti tinkamiausius metodus, būdus mokiniams reflektuoti apie atliktos socialinės-pilietinės veiklos rezultatus: kaip mokiniams sekėsi pasiekti nusimatyto tikslų, ko mokiniai išmoko atlikdami socialinę-pilietinę veiklą, ką sužinojo naujo apie save ir savo artimiausią aplinką, projektuoti būsimą socialinę-pilietinę veiklą aukštesnėje klasėje;

15.7. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

15.8. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrinti, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinio patirtį ugdomųjų pokalbių metu arba gavus mokinio refleksiją raštu ir vertinti mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių.

16. Vadovo pavaduotojas ugdymui:

16.1. du kartus per mokslo metus susitinka su klasių vadovais ir aptaria socialinės-pilietinės veiklos organizavimo patirtis, kylančius sunkumus ir padeda juos spręsti;

16.2. vykdo socialinės-pilietinės veiklos fiksavimo elektroniniame dienyne priežiūrą;

16.3. ieško socialinių partnerių mokinių socialinei-pilietinei veiklai atlikti.

17. Mokyklos vadovas:

17.1. skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą atsakingą klasės vadovą, ar kitą asmenį ar asmenis;

17.2. sudaro sąlygas Progimnazijoje paskirtiems asmenims organizuoti konsultacijas ir individualius ugdomuosius pokalbius; prireikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.

V. SOCIALINĖS–PILIETINĖS VEIKLOS ŽYMĖJIMAS, FIKSAVIMAS IR ATSIŠKAITYMAS

18. Socialinės-pilietinės veiklos atlikimą patvirtina užpildytas „Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapas“ (1 priedas).

19. Socialinės-pilietinės veiklos atlikimą už Mokyklos ribų patvirtina atitinkama įstaiga, pildydama mokinio „Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapą“ .

20. „Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapus“ pildo tie žmonės, kurie ją inicijuoja, organizuoja.

21. Socialinę-pilietinę veiklą e. dienyne fiksuoja klasės vadovas pagal iš mokinių gautus „Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapus“, dalykų mokytojai.

22. Mokinių „Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapai“ laikomi klasės auklėtojo kabinete mokinių pažangos segtuvuose.

23. Mokiniai pusmečio įskaitą gauna sukaupę ne mažiau kaip 10 socialinės-pilietinės veiklos valandų ir užpildę socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapą.

24. Iki kiekvienų metų gegužės mėn. 1 d. 5-10 klasių mokiniai su klasės vadovu aptaria socialinės-pilietinės veiklos vykdymą, jei trūksta valandų, aptaria veiklos vykdymo galimybes.

25. Mokiniams, kurie šios veiklos nevykdė ar turi mažiau nei reikia valandų, rekomenduojama tas valandas „atidirbti“ mokinių atostogų metu.

26. 8 klasių mokiniams, neturintiems reikiamos socialinės-pilietinės veiklos valandų skaičiaus, pažymėjimai išduodami tik jas atlikus.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Klasių vadovai su aprašu mokinius supažindina pasirašytinai.

28. Tvarka vadovaujasi mokyklos vadovai, mokytojai, pagalbos specialistai, bibliotekos ir kt. darbuotojai

29. Mokslo metų pabaigoje daugiau nei numatyta valandų surinkusius mokinius klasės vadovas siūlo mokyklos direktoriui apdovanoti padėkos raštais.